

POSELSTVÍ SVATÉHO OTCE FRANTIŠKA KE 110. SVĚTOVÉMU DNI MIGRANTŮ A UPRCHLÍKŮ (29. září 2024)

Bůh kráčí se svým lidem

Drazí bratři a sestry,

dne 29. října 2023 skončilo první zasedání XVI. řádného generálního shromáždění biskupské synody, které nám umožnilo prohloubit naše chápání synodality jako původního povolání církve. „Synodalita se nám jeví především jako společná cesta Božího lidu a jako plodný dialog charismat a církevních úřadů ve službě příchodu Božího království“ (*Souhrnná zpráva, Úvod*).

Důraz kladený na synodální rozměr umožňuje církvi znovu objevit její putovní charakter; je Božím lidem na cestě dějinami, lidem putujícím, můžeme říci „migrujícím“ do nebeského království (srov. *Lumen gentium*, 49). Spontánně nám přichází na mysl odkaz na biblické vyprávění z knihy Exodus, které představuje lid Izraele na cestě do zaslíbené země: dlouhá cesta z otroctví do svobody, která je předobrazem cesty církve ke konečnému setkání s Pánem.

Právě tak je možné vidět v migrantech naší doby, stejně jako v migrantech každé jiné epochy, živý obraz Božího lidu na cestě do věčné vlasti. Jejich cesty plné naděje nám připomínají, že „my máme svou vlast v nebi, odkud také s touhou očekáváme spasitele, Pána Ježíše Krista“ (Flp 3,20).

Oba obrazy – biblický exodus a obraz migrantů – mají několik podobností. Stejně jako izraelský lid v Mojžíšově době, i migranti často utíkají před situacemi útlaku a zneužívání, nejistoty a diskriminace, chybějících vyhlídek na rozvoj. Stejně jako Židé na poušti, i migranti narážejí na své cestě na mnoho překážek: jsou zkoušeni žízní a hladem, vyčerpává je námaha a nemoci, jsou pokoušeni zoufalstvím.

Základní skutečností každého exodu však je, že cestu svého lidu a všech svých dětí v každé době a na každém místě předchází a doprovází Bůh. Boží přítomnost uprostřed lidu je jistotou dějin spásy: „Hospodin, tvůj Bůh, jde s tebou, nevzdá se tě a neopustí tě“ (Dt 31,6). Pro lid, který vyšel z Egypta, se tato přítomnost projevuje v různých podobách: oblakový a ohnivý sloup ukazuje a osvětluje cestu (srov. Ex 13,21); stan setkávání, který střeží archu úmluvy, činí Boží blízkost hmatatelnou (srov. Ex 33,7); kůl s měděným hadem zajišťuje Boží ochranu (srov. Nm 21,8–9); mana a voda (srov. Ex 16–17) jsou Božími dary pro hladový a žíznivý lid. Stan je formou přítomnosti, která je Hospodinu obzvláště drahá. Za Davidovy vlády Bůh odmítá být uzavřen v chrámu, aby mohl nadále přebývat ve stanu a mohl tak chodit se svým lidem „ze stanu do stanu a z přístřešku do přístřešku“ (1 Kron 17,5).

Mnoho migrantů zakouší Boha jako svého společníka na cestách, jako průvodce a kotvu spásy. Jemu se svěřují před odjezdem a obracejí se na něj v nouzi. V něm hledají útěchu v časech zoufalství. Díky němu jsou na cestě i milosrdní samaritáni. Jemu v modlitbě svěřují své naděje. Kolik Biblí, evangelií, modlitebních knížek a růženců doprovází migranty na jejich cestách přes pouště, řeky a moře i přes hranice všech kontinentů!

Nejenže Bůh kráčí se svým lidem, ale také ve svém lidu, a sice v tom smyslu, že se ztotožňuje s muži a ženami na cestě dějinami – zvláště s těmi posledními, chudými a odsunutými na okraj, jako by tím prodlužoval a rozšiřoval tajemství Vtělení.

Proto je setkání s migrantem, stejně jako s každým bratrem a sestrou v nouzi, „také setkáním s Kristem. On sám nám to řekl. Je to On, kdo klepe na naše dveře hladový, žíznivý, cizinec, nahý, nemocný, uvězněný a žádá o setkání a pomoc“ (*Homilie při mši svaté s účastníky setkání „Svobodní od strachu“, Sacrofano*, 15. února 2019). Poslední soud, o němž vypráví Matouš ve 25. kapitole svého evangelia, nenechává nikoho na pochybách: „Byl jsem na cestě, a ujali jste se mě“ (v. 35); a dále: „Amen, pravím vám, cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali“ (v. 40). Každé setkání na cestě je tedy příležitostí k setkání s Pánem; a je to příležitost nabitá spásou, neboť v sestře či bratrovi, kteří potřebují naši pomoc, je přítomen Ježíš. V tomto smyslu nás chudí zachraňují, protože nám umožňují setkat se s Pánovou tváří (srov. *Poselství ke 3. světovému dni chudých*, 17. listopadu 2019).

Drazí bratři a sestry, v tento den věnovaný migrantům a uprchlíkům se spojme v modlitbě za všechny, kteří museli opustit svou zemi, aby hledali důstojné podmínky pro život. Vcítme se do toho, že putujeme spolu s nimi, vytvářejme společně s nimi „synodu“ a svěřujeme je všem, stejně jako příští synodální shromáždění, „přímluvě Panny Marie, znamení spolehlivé naděje a útěchy na cestě věrného Božího lidu“ (*Souhrnná zpráva, Pokračovat v cestě*).

Modlitba

Bože, všemohoucí Otče,
jsme tvá církev putující,
která je na cestě do nebeského království.

Přebýváme každý ve své vlasti,
ale jako bychom byli cizinci.

Každá cizí země je naší vlastí,
a přitom každá vlast je pro nás cizí zemí.

Žijeme na zemi,
ale jsme občany nebe.

Nedovol, abychom se stali majetníky
té části světa,
kterou jsi nám dal jako dočasný domov.

Pomoz nám, abychom nikdy nepřestali kráčet
společně s našimi bratry a sestrami migranty
k věčnému příbytku, který jsi pro nás připravil.

Otevři naše oči a srdce,
aby každé setkání s lidmi v nouzi
se stalo setkáním s Ježíšem, tvým Synem a naším Pánem.

Amen.

Dáno v Římě u Sv. Jana Lateránského dne 24. května 2024,
v den památky blahoslavené Panny Marie, Pomocnice křesťanů

FRANTIŠEK